

BRASSÓ

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

MEGJELENIK HETENKÉNT HÁROMSZOR: KEDDEN, CSÜTÖRTÖKÖN s SZOMBATON.

79-ik szám.

Brassó, Szombat, július 14-én.

IV. évfolyam 1888.

Előfizetési felhívás

„BRASSÓ”

ezimű

politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap

IV. évfolyamának második felére.

Lapunk 1888. július hó elsejével a második fél-
évbe lépén, ezennel új előfizetést hirdetünk. Eddigi t.
előfizetőinket kérjük tisztelettel: sziveskedjenek előfize-
téseiket megújítani, minthogy lapot csak úgy küldhe-
tünk, ha az előfizetési díjak rendesen beküldetnek.

A hazafias ügy iránti tekintetből kérjük lapunk
szíves terjesztését.

Előfizetési árak:

Félévre (július—december) 3 frt 50 kr.

Negyedévre (július—okt.) 1 „ 80 „

Külföldre félévre . . . 10 frank.

Az előfizetések legcélszerűbben postautalvány-
nyal küldendők a „Brassó” kiadóhivatalába.

Kívánatra bárkinek mutatvány-számmal készsé-
gesen szolgálunk. Gyűjtőknek 5 egyszerre beküldött
előfizető után tiszteletpéldánnyal szolgálunk.

Mint eddig, — úgy ezután sem fogunk kimélni
semmi anyagi áldozatot, csak kérjük a t. közönség b.
tömeges előfizetését, mit remél

a „BRASSÓ” szerkesztősége és kiadóhivatala.

Egy programmbeszéd.

A vidombáki kerület új képviselőjelöltje,
a ki holnap valószínűleg már mint képviselő
fog az urnából kikerülni, — vasárnap hosszú
programbeszédet tartott Feketehalomban, mely
csak csütörtökön jutott hivatalos szövegében
nyilvánosságra.

Erre is el lehetne mondani a triviális né-
met közmondással: Ein Langes und ein Brei-
tes. Maga a beszéd nem más, mint a képi-
selőjelölt úr lapjának egy-két vezércikke,
a melyek évenként tíz-tizenkétféle kiadásban
jelennek meg.

Csak az eleje meg a vége más. Az eleje
gyengesség, a vége erőltetés. Az eleje őszinte
és elfogulatlan bevallása a képzettség és ké-
pesség hiányának. A vége erőltetett hűségi nyi-
latkozat az állam s rokonszenv a nemzet egy
része iránt.

A közepe panasz. A Királyföld törvény-
hatósági rendezése s a népoktatási és középis-

kolai törvények ellen már nem kell orvoslás,
abba bele kell nyugodni, azon változtatni már
nem lehet — ár ellen uszni pedig nem akar.
De ellenkezőleg a többi ellen küzdeni kell s
küzdeni fog adandó alkalommal.

Bizony jó volt hozzátenni: „adandó al-
kalommal”; mert hat évvel ezelőtt Immrich
úr is, Kaiser úr is körülbelől ugyanilyen nyi-
latkozatokat tettek, de azért ennyi idő alatt
hiányzott az „adandó alkalom” és nem sze-
rencseltették a házat felszólalásaikkal.

Azonban eltekintve ettől is, miket akar
Filtsch úr orvosoltatni s mi ellen küzdeni?
A kormány s magyar nemzet nagy részének
törvénysértése ellen, a mit egy szóval megne-
vezve: Magyarisirungnak szoktak ők nevezni.
Ez a beszéd magva s ezt követi az az erőlte-
tett loyális nyilatkozat.

Filtsch úr s vele — vagy általa — a szász
nép nem ellensége a magyar államnak s nem-
zetnek, csak a kormánynak s a nemzet nagy
részének.

Egyet azonban elfelejtett. Azt t. i., hogy
a miért ő ellensége a kormánynak s a magyar
nemzet nagy részének, abban a tekintetben egy
a kormány a magyar nemzet minden tagjá-
val, a legmeghunyászkodóbb mameluktól el-
kezdvé, a legvadabb függetlenségi pártig.

Ha arról van szó, hogy Magyarország
magyar legyen; hogy erre az államra, melyet
őseink vérell szereztek meg s melynek min-
den talpalatnyi részét szent honfi-vér termé-
kenyíti, reáültessék a magyar államiság bé-
lyege: akkor Magyarország magyar fiai kö-
zött nincs nézetkülönbség, legfeljebb csak ver-
seny, hogy ki teszi meg ezt tökéletesebben.

Mi következik ebből? Az, hogy Filtsch
úr ellensége az egész magyar nemzetnek, mely
nem akarja eltérni, hogy bármely nemzetiség
államot képezzen az államban; mely ellenke-
zőleg megköveteli, hogy e haza minden fia
— nyelve, vallása s népszokásai sértetlen ha-
gyásával legyen magyar, mint a bánáti sváb,
ki egy szót is alig tud magyarul, nemzetisége
után kérdezve, azt feleli: ich bin ein Ungar!

Ezt akarjuk mi a szászoktól is, ezt az
oláhoktól is, ezt minden nemzetiségtől.

Lám, nálunk a törvényhozásnak nem ju-
tott még eszébe eltüntetni a nem magyar tan-
nyelvet, amegyék s városok nem magyar hi-

szándékáról, de hiába. Hedvig kijelentette, hogy más-
nap reggel megkezdí szolgálatát. Az éjet könyek s
ima közepette tölté el s másnap kora reggel felkelt,
hogy csókokkal s könyekkel vegyen búcsút a hű öreg
cselédétől.

V.

A Hedviggel folytatott értekezés után Hermann
báró azonnal apósához ment, tudára adandó, misze-
rint az orvos tanácsára egyedül engedi Hedviget Olaszor-
szágba, hogy ott üdülést keressen, míg ő több havi
tartózkodásra egy barátjához fog utazni a vidékre.

A konzul már magában véve is egészen meg
volt törve leánya végzetes tette óta, de vejével szem-
ben még gyengébbnek és nyomottabbnak érzé magát,
mert tudta, hogy ez nagy erkölcsi csapást nyert neje
tettével a társadalom részéről s valóban hálát adott az
égnek, mikor eltávozott.

S a bárónak csakugyan szándéka is volt elutazni,
nem ugyan egy barátjához, hanem teljesítendő hal-
dokló neje ágya előtt tett fogadását, hogy jövőre egész
más életet fog folytatni. Vagyona körülbelől fel volt
emészelve; a mi kevés még megmaradt abból, azzal
nagy takarékoság mellett beérheti még egy ideig.
Neje vagyonából, mely szerződésileg rá esnék, egy
fillért sem fogadhat el, mert hisz minden pillanatra
várhatja a válás kimondását, melyet Hedvig bizonyára
nem fog késni, ellene folyamatra tétetni.

vatalos nyelvét, — mint tette azt Németország
franciáival s lengyeleivel, sőt a kis Románia
is moldovai magyarjaival. De onnan még sem
hallatszik panasz, mert elvégre az államnak
joga van erre.

Ha Filtsch úr azt mondja vala program-
beszédében: keresni fogom útját-módját *jogos*
sérelemeink orvoslásának s ki fogom jelenteni
feltétlen ragaszkodásunkat a magyar hazá-
hoz, kérve egyuttal speciális érdekeink s
hagyományaink *lehető* figyelembe vételét s
úgy fogom odanyújtani a magyar nemzetnek
békejobbomat: akkor biztos lehetett volna be-
szédének s fellépésének legrokonszenvesebb fo-
gadtatásáról a magyarság részéről.

Ámde akkor, midőn előbb ezer meg ezer
téren nyilvánuló hajmeresztő barbár állapotról
beszél, száz meg száz sérelmet sorol fel, me-
lyek miatt „adandó alkalommal” szót akar
emelni; ha előbb megtagadja a magyar ál-
lamtól s nemzettől a létjogot s azután azzal
akarja hazafiságát igazolni, hogy ezek után
bizonyos feltételek mellett kibékülni akar, —
akkor nekünk más nem marad hátra, mint
azt mondani: ily alapon soha!

Különben — az igazat megvallva — nem
tulajdonítunk e föllépésnek még annyi jelen-
tőséget sem, mint egy csepp víznek a tenger-
ben, s reánk e beszéd egyenesen azt a hatást
tette, hogy valaki, a kinek tele van a szája
szóvirágokkal, mielőtt odamenne, a hol félni
fog beszélni, kibeszéli magát ott, a hol még
lehet s mer.

Elfogulatlanul ítélve, senki sem tagadhatja,
hogy a Tisza-kormány s a magyar nemzet ed-
dig mindég készséggel nyújtott kezet minden
nemzetiségnek, ha békéről volt szó. De hogy
ily feltételekkel s előzetes kancsukázás után
csókokkal béküljön, azt nem hiszszük soha.

Az állam nem megadást kíván, hanem
odaadást. Megadásnak lehetnek feltételei, de
odaadásnak soha.

Külpolitikai szemle.

Brassó, július 13.

Még a politikai eseményeket is háttérbe
szorítja néhai III. Frigyes császár német or-
vosainak most kiadott tendenciózus jelentése
a császár betegségről, mely Mackenzie ellen
van intézve. A legtapintatlanabb eljárás ez,

Reá nézve is most a fődolog a belső megnyug-
vás volt. E mellet új állást is akart magának sze-
rezni s egyuttal — s leginkább ez siettetete — mene-
külni attól a nőtől, ki miatt elveszté hitét az emberi-
ségben s önmagában; a kit megutált ép úgy, mint
eddig szeretett s a ki most újból hálójába akarná
keríteni, hivatgatva örökös csábító leveleivel.

A báró Westphalia egy kis városkájában talált
alkalmas rejteket. Itt egészen tanulmányainak élt. Már
mint katonatiszt nagy előszeretettel foglalkozott a tá-
bori mérnökséggel s most folytatta e tanulmányait,
hogy majd mérnöki vizsgát tehessen. Ha ez sikerülné
neki, úgy kicsi vagyona maradványával Dél-Amerikába
megy, a honnan az utóbbi években sok kérdezőskö-
dés érkezett felmérési s helyszínelési tisztek iránt. Ott
azután majd elfelejtené egészen eddigi életmódját, a
mely teljesen megtörte.

A visszavonultság s nyugalom jó hatással voltak
reá. De azért voltak pillanatok, midőn lelke újból s
újból felháborodott, s megjelent lelki szemei előtt az
a bűnös nő, kinek ő is áldozata lett. Ilyenkor el-
rettent.

Máskor ismét egy sápadt, karszékébn mozdulat-
lanul hátravetett női alak jelent meg előtte, márvány-
vonásaival: Hedvig képe volt.

(Folytatása következik.)

A „BRASSÓ” TÁRCZÁJA.

Egy levél.

— Novellette. —
(Folytatás.)

12)

— Nos, — az nem baj — viszonzá jóakarólag
Waleska. — Majd megtanulod, ha néhány hét muval
Párisba kísérsz.

Azután az öreg asszonyhoz fordult, megállapi-
totta vele a feltételeket s felfogadta Évát, a ki más-
nap volt elfoglalandó állását, melylyel a rendes bér s
ajándékok jártak. Ezenkívül meg lesz engedve neki,
naponként egyszer, mikor urnője ebéd után alszik,
meglátogatni anyját. Ez utóbbit Anna kötötte ki s a
lengyel nő bele is egyezett oly feltétellel, hogy az
öreg asszony ne látogassa meg nála leányát, mert ő
nem szereti az ide-oda futkározást.

Még csak egy fürkésző tekintetet vetett a len-
gyel nő az izgatottságtól még mindég remegő, —
lángyörös arczu Hedvigre és anyjára s azután egy
kézmozdulattal elbocsátotta őket.

Az egész társalgás német nyelven folyt, melyet
a lengyel nő meglehetősen birt s a lengyel természet
szenvedélyével beszélt.

Hedviget az első találkozás annyira felizgatá,
hogy órákra volt szüksége, a mig ismét egészen ma-
gához tért. A hű cseléd újból megkísérlette, lebeszélte

melyet valaha művelt emberek elkövethettek, s nagyon helyesen jegyzi meg a „Vossische Zeitung”, hogy ha az orvosok csakugyan meg vannak róla győződve, hogy Mackenzie volt oka a császár halálának, — miként vehették magukra ők és a kormány a felelősséget, hogy e meggyőződésnek csak a császár halála után adjanak kifejezést, a helyett, hogy akkor követtek volna el mindent, mikor még lehetséges lett volna a bajt elhárítani.

Hasonlóképen a „Kreuzzeitung” is azt a komoly kérdést veti fel, hogy miként volt az lehetséges, hogy a trónörökös környezetéből senki, még a német Landgraf sem merített idejekorán, még mikor Angliában időzött, gyanút Mackenzie becsületesége iránt, s hogy e gyanújának kötelességszerűleg nem adott illetékes helyen kifejezést. Ki viseli a felelősséget e hallatlan dologért?

Mackenzie kétségtelenül felelni fog a jelentésre, de egyelőre hallgatnia kell, mert hír szerint maga az angol királynő kérte föl arra, hogy a német orvosok nyilatkozatára ne válaszoljon. Ez okból Mackenzie egyelőre hallgatni fog, de már most kijelenti, hogy a német orvosok nyilatkozatai nagy ferditésekkel és téves következtetésekkel telvék. — Mihelyt Mackenzie szólhatni fog, ki fogja mutatni a német orvosok állításainak igazságtalanságát.

Csak második helyen áll a német császár utazása, ki holnap indul el Berlinből.

Újabb hírek szerint Kálnoky és Bismarck a nyáron is fognak találkozni. A találkozás ideje és helye még nincs megállapítva, de a találkozás valószínűleg augusztus végén vagy szeptember elején fog végbemenni.

Diplomáciai körökben a londoni nagykövetségi állásra gróf Károlyi Alajos utódjául gróf Deymot emlegetik.

Román lapszemle.

Nagyon csodálkoztunk azon, hogy a „Gazeta” hallgatott eddig gr. Bethlen Gábor főispánnak a segésvári tanácshoz intézett rendeletéről, melyben meghagyta a tanácsnak, hogy ezután az államnyelvén intézze a megyéhez hivatalos átiratait. A mi késik, az nem marad el.

Berukkolt a vezércikk a „Gazeta” 140-ik számába, melyben gr. Bethlen Gábor és br. Bánffy Dezső főispánok ugyancsak ki vannak tüntetve a basa címmel. Az a szép, hogy basa mind a kettő, azaz török hivatalnoki ranggal vannak kitüntetve és mégis azzal kezdődik a vezércikk, hogy mind a kettő a leghiresebb magyarosító. Ezek az urak, már t. i. a gazetások roppant szerencsétlenek a címek megválasztásában. — Tudhatnák, hogy a török basák nem a török nyelv terjesztésében tüntették ki magukat, hanem épen azt teszik ők is, a mit az ő romániai kollégáik tettek, pl. Moldovában a dnu prefektuk.

Ezelőtt 30 évvel még Cogalniceanó arról szónokolt a jászvárosi országgyűlésen, beszédét mi is olvastuk, hogy a moldovai csángóknak magyar semináriumot kell állítani. És ma? Ma még magyar népis-kolájok sincs.

Nem kell tehát török földre fáradni a czimekért, mert közelebb is meg lehet találni, t. i. Romániában. Arról azonban szó sincs, hogy ez a két magyar főispán valaha utolérje a moldovai prefektukat. — De lássuk, hogyan önti ki magát a „Gazeta”! Szerinte lehet gr. Bethlen G. nagy és hatalmas basa, azaz, hogy prefektu, de ő sem önálló, van neki is gazdája. Csak az a baj, hogy szabad kezet kapott a magyarosításra és azok a magyar lapok még dicsérik törvénytaposásait. Hogy melyik az a törvény, ezt nem nevezi meg, de elég az, hogy még a kormány dicséretét is igénylik számára s igen jogosnak mondják intézkedését. Emelít, hogy a segésváriak folyamodtak, hogy hagyják meg nekik továbbra is a német nyelvet.

„Én édes Istenem, oda jutottak a polgárok, hogy kérniök kell, miszerint engedjék meg továbbra is nyelvük használatát. Más államban azt várhatták volna, hogy a prefektu — itt már a „Gazeta” nevezte így és nem basának, letegyék, — a megsértett polgároknak adjanak teljes elégtételt.” Így történt volna ez, hogy hol, nem tudjuk, mert nem ismerünk még olyan országot, melyben az állam nyelve ellen annyit kardoskodnának. Talán Romániában, Oroszországban adták volna az állam nyelve ellen azt az elégtételt? Meg lehet találni Elzászban? Ugyan minek keressük azt az országot, melyben egyes lapok az állam nyelve ellen kardoskodik, hogy pennáskodnak. Nincsen az egyebütt, csak nálunk.

Még rettenetesebb valami is történt híres Borgó völgyében. A tanfelügyelő megdicsérte az állami is-

kola tanítónőjét, pedig a gyermekek csak rontották a magyar nyelvet és azon egyebek között a hittant. — Hogy a Borgó völgyén az állami iskola nem jó(?) de annál jobb(?) a felekezeti, ezen ki fogna kételkedni? Hanem az már még sem járja, hogy román tanfelügyelő iskolában azt kívánja a tanfelügyelő, hogy még magyarul is tanuljanak Traján utódai; így már csakugyan közel lehet a világ vége.

Az igaz, hogy Grósz-féle nyelvgyakorló könyv román kiadásához is oda kötötték egy néhány magyar népdalt a hangjegyekkel együtt; de tudni kellene annak a tanfelügyelőnek, hogy azt csak tréfából kötötték oda s nem azért, hogy még meg is tanulják. Ez megjár másutt, de Borgó völgyében ki hallott még ilyent? Na már ilyet aztán Isten bizony még a „Gazeta” sem hallott, nem várt még attól a híres magyarosító főispántól sem. Du te la Moldova, ha ilyent akarsz hallani a román. kath. csángó községben levő román tanfelügyelő iskolákba. Pardon! az egészen más.

A Tribunában I. M. aláírással polemizál valaki Bibicescu, az „Unirea” szerkesztője ellen s tudára adja az öreg urnak, hogy ők, t. i. az erdélyrészi románok nem csinálnak ribilliót a Bibicescu kedvéért. Ők nem tesznek úgy, mint 1848—49-ben a magyarok. Könnyű volt akkor a magyaroknak, mert a magyar forradalmat a magyar mágnások csinálták, de a románoknak nincsenek mágnásaik. Na ez aztán eltalálta! Áldozatot kíván Bibicescu az erdélyrészi — a Tiszáig — románoktól?

Jól van, ime itt a „Tribuna”! Ez talán csak elég áldozat. Két szerkesztője két évig ült a börtönben az öt sajtóper mellett. Hát nem áldozat ez Bibicescu bátya! A „Tribuna” és szerkesztőinek politikai morálja az, a mi sokaknak szemeiben úgy tűnik fel, mint a magyar állam integritása elleni ellenségeskedés. Még ezt sem tudtuk eddig, hogy politikai moratításukért ítéltek el azt a két szerkesztőt!

Hogy ki tudja rakni a zsukátát ez a „Tribuna”! Czenkalji.

A szerb királyi pár válási ügye.

Belgrádból oly oldalról értesítik a „Pestscher Correspondenz”-et, mely a konakban történetekről a legpontosabban van informálva:

„Milán királynak Natália királynétól való felette klnos válási ügye végre talán mégis lebonyolódik politikai zavarok előidézése nélkül. Hogy ez lehetővé lett, azt csak a király okos intézkedésének lehet köszönni: mindennek előtt az országon kívül tartani a királynét. A királyné feltűzelő jelentése és személyes serkentése nélkül nem valami különösen intenzív buzgóságot s kitartást fejtenek ki a czinkosai, főleg miután a „párt”-nak a „hadi pénztára” is ki van már merítve. A királynétől pedig azon szilárd alap, melyen a válas ellen való ellenkezésével állott, már el van vonva. Két főtámasza volt ellenszegülésének fentartására: 1) azon tény, hogy a házasság szentsége ellen való semmiféle hibával sem lehet vádolni, az orthodox egyházjog pedig, még a kölcsönös beleegyezést sem ismeri el a válásra elegendő oknak, (a mi még szintén hiányzik), ha nem forog fenn közvetlen kánoni válási ok; 2) azon körülmény, hogy a válás esetén, még annak kimondása előtt, másfél millió rubelt kellene neki visszafizetni, mely összeget ő a saját vagyónából kölcsönözte a királynak és az országnak.

Az 1) pontra vonatkozólag megértették a királynéval, hogy ha ő a királyt erre kényszeríti, felségárulási üzemek miatt fogna törvény elé állíttatni, s a meglevő akták alapján kétségtelenül el is ítéltetni, az egyházjog szerint pedig az egyik házasság felbontására.

A mi a második pontot illeti, a királyné magán készpénze teljes összegben, a mint férjéhez hozta, számára készen áll, bármikor felvehető; a mit a királyné politikai privát passzióra költött s a mivel nem használni akart a férjének, az semmiesetre sem fog neki megtéríttetni, de e miatt alig is panaszkodhatik. — Az egész dolgot mégis mélyen fájlalni kell minden bizonynyal; bármint végzödjék, a király iránti rokonszenvet, s a korona tekintélyét az nem emelheti. Már pedig az egész országban majdnem általánosan elterjedt, igen radikális nézetre való tekintettel nagyon elkelne a korona prestige-ének felfrissítése és ennek ellenkezője nagyon hátrányos lenne.*

Wiesbadenből jelentik legújabbán a következőket:

Ugy látszik, hogy Protics tábornoknak a mellett, hogy föladatává tétetett a trónörökös visszavinni Szerbiába, még az is kötelessége, hogy mindent megfigyeljen, a mi a királyné udvarán történik s különösen annak titkos tárgyalásait szemmel kísérje. S ebből megmagyarázható, miért vonakodik őt a királyné nyaralójában fogadni. — Mióta a királyné mellé rendelt Gankovics ezredes májusban visszahívták Szerbiába, Natália királyné nyaralójában nem tartózkodik katonai személyiség. Protics hadügyminiszter Bajelovics alezredes és Sivics őrnagy kíséretében a nyaraló közlemben vett lakást. A hadügyminiszter a királyi palatán élénk sürgönyváltásban áll.

Natália királyné udvarán aggódnak, hogy a trónörökös titkon vagy erőszakkal akarják elrabolni. Éjjeli betöréstől is tartanak. — Nemrégiben gyanus szerbek vettek itt lakást. A nevelőnek egész napon át a trónörökös mellett kell maradnia. A délelőtti séták, melyek ezelőtt szokásosak voltak, tíz nap előtt be lettek szüntetve. A trónörökös egyáltalán nem hagyja el többé a házat. A királyné nyaralójában gyakran megjelennek Holthov hadnagynak özvegyének, az orosz cárné volt udvarhölgyének gyermekei, kikkel a trónörökös a balikonon játszani szokott.

Egy levélben, melyet Natália király Wéniesbadenből bizalmas barátjához, Urussov hercegnőhöz intézett, a leghatározottabban tagadja, hogy Szerbiában orosz politikát követett s a király ellen konspirált volna. Milán király csak azért akar tőle várni, hogy könnyelmű hajlamait szabadon kielégíthesse. A levél a következő szavakkal végződik: Teljesen bizalmamat a szerb népbe és isten igazságába helyezem, mely Milán... (A levél itt a király eljárására vonatkozólag reprodukálhatlan kifejezést használ.)... bizonyára meg fogja büntetni.

A közönség köréből.*)

Moór Gyula brassói ág. ev. magyar főesperes ur május 30-áról keltezve, jun 21 én egy nyílt választ küldött be hozzánk közlés végett. Minthogy azonban e közlemény nemcsak „elég gyöngéd hangon” volt nem tartva, hanem helyenként oly sértéseket tartalmazott, a melyekkel azt a tisztességre csak a legkevesebbet is tartó lap sem közölne, — természetesen kénytelenek voltunk — el is tekintve minden egyébtől, csupán t. olvasóink iránti köteles tiszteletből is — annak közlését megtagadni. Ujabbán a főesperes ur más választ küldvén be, azt ezennel — az újabb sértő részek mellőzésével — változtatlanul közöljük, újabbán is kifejezést adva azon óhajunknak, bárha végre testvéri béke lenne közöttünk.

A levél következő:

Nyílt válasz nagyságos Koós Ferencz kir. tanfelügyelő urnak.

Egyrészt azon okból, mivel a püspöki látogatás következtében két hétnél tovább távol kellett lennem; másrészt azért, mivel a „Brassó” tek. szerkesztője egy hozzája már benyújtott válaszat, a mely nem volt elég gyöngéd hangon tartva, közzé tenni nem vállalkozott, csak most felelhetek a „Brassó” 55. számában közzé tett nyílt levelére.*

Nagyságod tagadja az „Apáczai tévelygés” című röpiratom 39. lapján található azon állítást, mely szerint befolyását a magyar evangélikus esperességnek a református egyházkerülethez leendő csatlakozása érdekében érvényesítette. Tagadja, hogy ezt előttünk egy izben önmaga is „elismerte. Tagadni lehet, nagyságos ur! De én tényekre és tanukra hivatkoztam és hivatkozom.

Hivatkozom a nagym. m. kir. vall. és közokt. miniszter urhoz intézett följelentésre, a melyben velem együtt hét lelkész panaszkol, mint köztudomású tény, hogy nagyságod „szűk felekezeti szempontból fogva fel mozgalmunkat, mint egykori bukaresti ev. ref. pap a hittérítő botját veszi kezébe, indul faluról-falura, hinti a konkolyt, ügyünket és legdrágább kincsünket veszeléyzeteli, mert az erdélyi református püspökséghez való csatlakozás mellett izgat személyesen és a különösen kegyelt ev. ref. tanítók által a nép között.” — Hivatkozom egy benső emberének, Bartha Károly tatarangi tanítónak Borcsa Mihály lelkészhez intézett levelére, melybe egész véletlenül betekintést nyertem. Sziveskedjék nagyságod ezen levelet, melyben a levélíró nagyságodra hivatkozva, bizalmas utasításokat ad Borcsa Mihálynak, közzététetni és akkor fölöslegessé lesz minden controversia.

Hivatkozom, a mint hivatkoztam az „Apáczai tévelygés” 29-ik lapján is Kiss Árpád csernátfalusi és Masznyik Gyula hosszufalusi lelkészekre, a kik előtt nagyságod önmaga az én jelenlétemben a következő szavakat mondotta: „Igen, én a mellett agitáltam, hogy az egyházközösségek a református püspökséghez csatlakozzanak.”

Hivaikozom a brassói magyar evangélikus esperesség 1888. május 22-én tartott közgyűlésének — a

*) Ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerk.

melyen a tanukul imént megnevezett Kiss Árpád, Masz-nyik Gyula és Borcsa Mihály lelkészek is jelen voltak, 10. sz. a. hozott határozatára, mely a következőképen hangzik:

„10) Fejér Gyula azon kérdést intézi a közgyűléshez, hogy van-e tudomása azon nyílt levélről, a melyet Koós Ferencz kir. tan. tanfelügyelő a „Brassó” című lap 55. számában a főespereshez intézve, válaszul az „Apáczai tévelygés” című röpiratra közzétett? és ha van, mit szándékszik tenni ezen nyílt levéllel szemben, mely az „Apáczai tévelygés” egyik másik állítását valótlanoságnak nevezi? Az egyházmegyei közgyűlés az „Apáczai tévelygés” című röpirat tartalmát, miután abban köztudomású tények foglaltatnak minden egyes részletében egyhangulag teljesen magáévá teszi.”

Ezen jegyzőkönyvet aláírtak és hitelesítették: Rombauer Emil felügyelő, Moór Gyula főesperes, Borcsa Mihály, Kiss Árpád jegyző, és Walter Bala.

Hivatkozhatnám még némely méltóságos, nagyságos és főtisztelendő urakra is; de szükségtelen, hiszen nagyságod maga is elismeri, hogy „pár pap barátjának” azt a tanácsot adta, hogy a ref. egyházkerülethez csatlakozzanak; sőt azt is elismeri, hogy a házassági törvényszék kérdését használta föl kortes eszközül. De a mi a legszebb, azt is bevallja, hogy magyar evangélikusok házassági ügyeit inkább akarta a szász házassági törvényszékek, mint a magyar állam bírónak kezében látni.

Legerősebb bizonyítékom azonban azon körülmény, mely szerint most is a ref. püspökséghez való csatlakozás mellett emel szót a „Brassó” 55-ik számában, a hol ezeket mondja: „Ha valakinek eszébe jutott volna, hogy az elszakadás alkalmával a csángóknak hirdesse, miszerint ők 1613-ban még a ref. egyházhoz tartoztak, tehát térjenek oda vissza, a honnan elszakították őket, — kérdelem: minő haza és nemzet elleni büntetést követelt volna el?”

Hát, nagyságos ur, én még sehol sem láttam azt bebizonyítva, hogy a csángók 1613-ban reformátusok lettek volna, de azt igen, hogy evangélikusok voltak; nagy szolgálatot tenne a történetírásnak, ha közzétenné bizonyítékait.

De az is furcsa, hogy a hosszufalusi gazdák — mint nagyságod írja — nagyságodhoz mentek tanácsot kérni arra nézve, hogy mi módon térjenek át a református vallásra. Ugyan mióta oszlogatnak tanfelügyelők a népnek az áttérés módzataira nézve is tanácsokat? — Mindenesetre kellett előzményeknek lenniök, a melyeknek következtében az áttérni akaró csángók pap helyett a tanfelügyelőhöz fordultak e tekintetben utasításokért.

Azt is tagadja nagyságod, hogy én fölkerterm, miszerint hagyjon föl igazásaival, mert különben kénytelenek leszünk ellene följelentést tenni. Történt pedig ez saját lakásomon, vár-utca 234. sz. alatt, midőn nagyságod egyszer ép ez ügyben — azon lakásomon először és utolszor — látogatásával megtisztelt. Akkor azt is kinyilatkoztattam még, hogy azon esetben, ha igazgatásai következtében megsemmisül az a magyar esperességi mozgalom, én leszek az, ki emlékiratban tudomására hozom a magyarságnak és az utókornak, hogy ki volt oka e mozgalom megsemmisülésének.

Azt is állítja, hogy a miniszter ur a nagyságod által panaszunkra adott fölvilágosító jelentést tudomásul vette. Lehet, — ámbár én úgy vagyok értesülve, hogy ő exczellenziájától táviratilag megintést kapott. Talán ez is ráfogás, de az bizonyos, hogy ezen idő óta nem avatkozott annyira a mi mozgalmunkba, vagy legalább óvatosabb volt.

Tagadja, hogy Mihályi Károlylyal titokban tanácskozott volna. Én ezt — midőn engem is meg akart nyerni nézetének — nagyságodtól magától hallottam.

Azt mondja nagyságod a „Brassó” szerkesztőjének szavaival, hogy: „szomorú dolog, a mikor így marakodunk.” Eltekintve attól, hogy az egyházi felhívásnak engedetlen alárendeltje irányában követett elnyitó eljárását ép oly kevéssé lehet marakodásnak nevezni, mint bármely más fegyelmi eljárást, s eltekintve továbbá attól, hogy ugyancsak a „Brassó” szavaival nagyságod maga is elismeri azt, miszerint én hallgatagon nem viselhettem el Mihályi támadását, — sokkal szomorubb dolognak tartom én azt, mikor egy magyar kir. tanfelügyelő magyar ügyünknek a szászokkal czimboráló árulóját veszi pártfogásába.

Mivel pedig nagyságod nekem tanácsokkal is kegyeskedett szolgálni, fogadjon el viszonzásul tőlem is egy jó tanácsot. Én is azt óhajtom, hogy szavai szerint: „mint magyar hazafiakhoz illik, legyünk egyetértők, mert erre van itt nekünk igen nagy szükségünk”, és ép ezért azt tanácsolom nagyságodnak, hogy ne csatlakozzék a mi egyházi ügyeinkbe, hanem legyen nagyságos mi irántunk s önmaga iránt is megemlé-

kezőn az írás ama szavairól, hogy: „az igazság és békeesség csókolják egymást.” (Zsoltár: 85, 12.)

Brassó, 1888. július hó 7-én.

Moór Gyula, főesperes.

*

Részünkről megjegyezzük még, hogy Koós Ferencz kir. tanfelügyelő ur felkért minket annak kijelentésére, miszerint ő — *fenntartva minden eddigi állítását* — minden további polémiától tartózkodik. Az esperes ur azon állítására azonban, hogy ő a vallás és közoktatási minisztertől távirati megintést kapott volna, kijelenti — s erre szerkesztőségünkben kötelező nyilatkozatot tett, — hogy az esetre, hogy az esperes ur betudja bizonyítani, hogy ily távirati megintés tényleg érkezett hozzá, *kötelezi magát 500, azaz ötszáz frtot rögtön lefizetni az erdélyi ág. ev. magyar gyámintézet javára*; viszont ellenkező esetben fizessen az esperes ur 500 frtot az E. M. K. E. brassói óvintézeti alapja javára.

Szerk.

Helyi és vidéki hírek.

Kérelem. Azon t. előfizetőinket, kik előfizetési díjaikkal még hátrálékban vannak, kérjük tisztelettel, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb beküldeni.

Tanári kinevezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter kinevezte Bäuerle Ferencz budapesti II. ker. kir. főgymnasiumi helyettes tanárt, Sontágh Gusztav békési ág. ev. gymnasiumi rendes tanárt és dr. Jahn Károly pozsonyi kereskedelmi akadémia rendes tanárt, a brassói állami főreáliskolához rendes tanárokká. Most tehát főreáliskolánk tanári kara már teljes.

Képviselőválasztás lesz holnap Vidombákon. A választás közfelkiáltással fog történni.

Községi választások lesznek hétfőn d. e. 9 órától d. u. 4 óráig. A bolonyai választás a vasut utczában lévő, szász elemi iskola épületében lesz (Marcell pék előtt.) Valóban sajátos és bosszantó, hogy Brassó város tanácsa még a választási helyek s idő nyilvános közzé tételeit sem tartja szükségesnek. Mit bánja ő, ha a közönség nem is tudja!

Meghívó. Az E. M. K. E. közgyűlését rendező bizottság t. tagjai, nevezetesen: Fellner Lajos; Harmath Lajos; Lázár Gerő; Nagy Gyula; Orbán Ferencz; Rombauer Emil és dr. Weisz Ignác urak kéretnek, ma, szombaton, d. u. 5 órakor a rendes helyen tartandó ülésen megjelenni.

Választói névjegyzék. Az 1889. évre érvényes képviselő-választó névjegyzék ellen való felszólamlási határidő a holnapi nappal lejár. Lapunk szerkesztője csak az első kerületi névjegyzék ellen ismét 56 jogtalanul kihagyott választói felvételi ránti reklamációt adott be. E számban van 31 állami tisztviselő, nevezetesen a m. k. államvasutak osztálymérnöksége, fűtőháza, adótitczek, tanítók, a tömösi és predeai tisztviselők egytől-egyig. Valóban meghotránkoztató a városi választmány eljárása. 1886-ban 447 reklamáció, 1887-ben nem nézett utána senki, kimaradt csak állami tisztviselő 16, hát még más adófizető s az idén ismét 56 reklamáció. Valóban ideje volna, hogy a belügyminiszter ur a központi választmánnyal szemben a törvény szigorát éreztetné. Mert ha büntető vétség — a törvény szerint — a jogtalan felvétel, akkor a jogtalan, tendenciózus kihagyás ellen is kell orvosságnak lenni.

E. M. K. E. Az augusztusi közgyűlésre ujabban következő bejelentések érkeztek: Bodola-nyéni fiókkör: Puskás Lajos nyéni ev. ref. lelkész, elnök; Csulak Lajos igazgató-tanító, titkár; Erődsi Bálint birtokos; Győrbíró Lajos birtokos; Lőrintz Lajos birtokos; Mátyás Lajos tanító. Besztercze-naszód megyei választmány: Kenyeres Adolf törv. elnök, vál. elnök; dr. Havass Gyula tanfelügyelő, alelnök s Kellner Ignác kir. közjegyző. O-Radnai fiókkör: Guzmán János bányafőnök s Agricola Adolf aljárásbíró.

A szepítő-egylet f. hó 14-én, este 6 órakor tartja idei közgyűlését a tanácsházán. Az évi jelentés már megjelent, a melyből kitűnik, hogy az egyletnek van 23 alapító s 190 rendes tagja. Az egylet működéséhez még hozzászólunk.

Egy cikk fekszik előttünk Filtsch ur vidombáki programbeszéről. Tér szűke miatt jövőre kell hagynunk.

A földvári tagosítás, mely június 27-én a néplázadás miatt félbeszakadt, f. hó 12-én Bisztrai Károly bíró elnöklete alatt a legnagyobb rendben végbe ment. A rend fenntartására kivonul, egy század lovaság, mely teljes hadi felszereléssel reggel 6 órakor vonult fel s 6 csendőr, kik egész éjen át portyáztak. Az egész tárgyalás folyama alatt a katonák s csendőrök példás tapintattal viselték magukat. A tárgyalás reggel 10 órakor kezdődött s d. u. 2 óra 30 perczkor végződött azon eredménynyel, hogy a tagosítás kimondott. A lakosság részvételével a tagosítás

alig lehetett a törvényben, megkivánt bizalmi férfiak számát kikapni. A földvári szászok s románok kimentek a mezei munkára; Krizbáról csak néhány férfi mulatozoti, Uj-faluról csak asszonyok jelentek meg.

Vasparipán Erdélybe. A nagyváradi vasparipások közt mozgalom indult meg, hogy a jövő hónapban nagyobb kirándulást tesznek Erdélybe, melynek nagy részét bejárják vasparipán. A kirándulókhoz csatlakozni fognak a debreczeni sportkedvelők és talán a budapestiek is.

A brassói főreáliskola értesítőjét ismertető czikünk — bár ki is volt szedve — tárgyhalmaz miatt kiszorult mai számunkból is.

Várfogságra ítélt szerkesztő. Egy nürnbergi távirat szerint az ottani esküdtszék a regensherczeg megsértése miatt két havi várfogságra ítélte Dornbusch néppárti lapszerkesztőt.

A koporsó titka. Brüsszelből érdekes czempészcsinyt jelentenek. Egy odavaló csipke-kereskedő Párisban lakó ismerősének nagyobb mennyiségű drága csipkét akart küldeni, s hogy megtakarítsa a nagy vámköltséget, a csipkét ólom-koporsóba rakván, a koporsót úgy adta fel, mintha holttestet tartalmazna. A párisi vámhivatalnokok azonban átláttak a szítán. — Visszatartották a koporsót, s tudatták a kereskedővel, hogy bizonyos formahiba miatt személyesen kell megjelennie. — A kereskedő el is ment, még pedig mély gyászba, s illő fájdalommal az arcán. Ellenvetései daczára felnyitották a koporsót s a kereskedőt letartóztatták.

Néhány román lap perfidiája. Mint az „O. É.” írja, néhány romániai lap meglehetősen durva, s majdnem ugyanazon mértékben nevetseges módon igyekezik a magyar, különösen erdélyi fürdőket megkárosítani az által, hogy honfitársait a magyar fürdők látogatásától elriogatja. A „Rasboiu” című lap czikke azt írja, hogy a román vendégek ne menjenek magyar fürdőkbe, mert ott drága pénzükért csak magyar henczegést látnak.

Táviratok.

Kolozvár, jul. 13. (Eredeti távirat.) Az E. M. K. E. igazgató választmánya tegnapi ülésén az elnöki jelentést örömmel említi fel azon mozgalmat, mely az E. M. K. E. érdekében Egytomban megindult megindult. Almasi Samuelné tantáki magyar nő kezdeményezésére Rosthy Zsigmond Kairói főkonzul, Wass Armin konzul, Blum pasa s számosan gyűjtést indítanak. Az E. M. K. E. vagyona 311,304 frt; juliusi vagyonnövekedés 3748 A kolozsmegyei választmány jelentése, hogy Josika Sámuel lemondott elnök helyébe Bély Ákos, megválasztatott, tudomásul vétetett.

Páris, jul. 13. (Eredeti távirat.) A párbaj Floquet és Boulanger közt d. e. végbe ment. Az első összezapásnál mindketten könnyű sebet kaptak; másodikkál Floquet csekély sebet bal mellén Boulanger torkán megsebesült. Jegyzőkönyv szerint Boulanger nyakán súlyos sebet kapntt.

Wiesbaden, jul. 31. (Ered. távirat.) A rendőrfőnök J. tegnap este kijelenté a szerb királynak, hogy ma délelőtt, ha szükséges, erőszakkal is elveszi a trónörökös. A trónörökös ma délelőtt átadatott a rendőrfőnöknek. — Délben Protus Hadügy miniszter két ezred kíséretében elutazott; Passauban külön vonatra szálltak és Bécsben, Budapestén át egyenesen Belgrádba utaztak.

Brassói vasutforgalom.

I. Erkezés Brassóba.

1) Budapest felől.
Személyvonat délelőtt 9 óra 46 perczkor.
Vegyesvonat este 9 óra 52 perczkor.
2) Bukarest felől.
Vegyesvonat délután 2 óra 32 perczkor.
Gyorsvonat este 10 óra 12 perczkor.

II. Indulás Brassóból.

1) Budapest felé.
Személyvonat este 7 óra 10 perczkor.
Vegyesvonat reggel 4 óra 10 perczkor.
2) Bukarest felé.
Vegyesvonat délután 1 óra 55 perczkor.
Gyorsvonat reggel 5 óra 37 perczkor.

Brassói piaci árfolyam.

— Adler L. Jakab jelentése. —

Brassó, 1888. július hó 7-én.

Római papírpénz	à 20 frankos	8.50 vétel	8.52 eladás
ezüstpénz	à 20	9.90	9.92
Napoleon's (aranypénz)		11.18	11.20
Török lira		10.18	10.20
Arany		5.84	5.86
Orosz papírrubel		117.—	118.—

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Székelyi József.

HIRDETMÉNYEK.

Hirdetmény.

Az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egylet igazgató-tanácsa az 1888/89. tanévre árváknak és vagyonatlan egyleti tagok gyermekeinek a polgári-, közép-, fő- és szakiskolákban oktatási és tanszerjuttatásokat fog engedélyezni.

Folyamodók kérvényeiket az illető gyermek utolsó iskolai bizonyítványával és keresztkönyvi kivonatával, valamint a tagsági jeggyel felszerelve, folyó évi július hó 25-éig az osztrák-magyar első általános tisztviselő-egylet helyi választmányához nyújtják be.

Kérvények, melyek folyó évi július hó 31-éig az egylet központi vezérigazgatóságához Bécsbe be nem érkeznek, semmi szín alatt tekintetbe nem vétetnek.

Szám 168.—1888. végrh.

Árverési hirdetmény.

Alólírt kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. törvényzikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a brassói kir. járásbírósnak 4769./85. számú végzése folytán C. Stölze & Söhne javára Oroj-dán Crislea ellen 265 frt 82 kr. tőke, ennek 1884. év decz. hó 23-ik napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 43 frt 29 kr. perköltség követelés erejéig elrendelt végrehajtás alkalmával bíróság felül foglalt és 492 frt 80 kr-ra becsült ingóságok u. m. házi butorok nyilvános árverés útján el fognak adatni.

Mely árverésnek a 3094.—1888. sz. kiküldetést rendelő végzése folytán a helyszínen vagyis Brassó bolgárszeg 1433. sz. alatt leendő eszközölésére 1888. évi július hó 21-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 188-ik évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alól is el fognak adatni, a netalán elsőbbségi igénylők pedig felhivatnak, miszerint jogaikat az említett t. cz. 111. és 112. §-a alapján árverés megkezdéséig érvényesítsék.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-a szerint lesz kifizetendő.

Brassó, 1888. július hó 6.

Borsos Zsigmond,
kir. bírósági végrehajtó.

(252) 1—1

Legújabb nyári szövetekek valódi gyapjuból

szétküld utánvét mellett legolcsóbban szabott árak mellett, a szolidnak s jónak al talán ismert

SIEGEL J. W.

posztógyári raktára
Brünnben.

A szabómester urak, kik mintakártyámat nem ismerik s vevőközönségük körét rendkívül finom szövetek feldolgozása által akarják terjesztetni, szíveskedjenek egy levelező lapon bizalommal hozzám fordulni.

Nevezettek ingyen és bérmentve kapják legújabb mintakártyámat. 17 25

Máriacelli gyomorcsöppek.

Kitűnő hatású szer a gyomor minden betegségeiben.

Védjegy.

Fülfelhatalatlan étvágyhiány, gyomorégőség, rossz illatú lélekzet, teltségérzés, savanyú felbőffenés, kolika, gyomorhurut, gyomorfájás, homok- és daraképződés, túlságos nyálkakepződés, sárgaság, undor és hányás, fűfűzés (ha a gyomortól ered), gyomorfájás, székszorulás, a gyomornak étellekkel és italokkal való túlterhelése, giliszták, lép-, máj- és aranyeres bántalmak esetében. — Egy üveges ára használati utasítással együtt 35 kr., kettős palack 60 kr.

Központi szétküldés Brady Károly gyógyszerész által Kremserben (Morvaország).

Kapható minden gyógyszerárban.

Óvás! A valódi máriacelli gyomorcsöppeket sokat hamisítják és utánozzák. A valódiság jeléül minden üvegnek piros, a fenti védjeggyel ellátott borítékba kell göngyölvé lennie és a minden üveghez mellékel használati utasításon meg kell jegyezve lenni, hogy az Kremserben Gusek Henrik könyvnyomdájában nyomtatott.

Valódi minőségben kapható: Brassóban Goos J., Hornung Gyula, Jekelius J. özvegye, Kellemen Ferencz a Fehér templomhoz címzett és Schuster L. K. gyógyszerárban; Fogarason Bildner, Hermann gyógyszer.; Füldvart Schneider Vilmos gyógyszer.; Köhalomban Melas Ede és Wolff E. gyógyszer.; Seps-Szentgyörgyön Beteg Bálint és Barabás Ferencz gyógyszerészeknél; Tusnádon Dobay Lajos gyógyszerárban. (84) 16—25

Mindenféle ruha- és kalapdiszek legújabb divat szerint.

Laskai Árpád

(124) 20—20

NŐI DIVAT- ÉS KÉSZ ÖLTÖNY-RAKTÁRA

(Brassó virág-sor, 323. sz. a.)

ajánlja a t. cz. közönségnek a

tavaszi és nyári évadra

ujjonnan berendezett üzletét, ugymint: Divatszövetekben, fekete és színes cachmirok, selyemszövetek, selyem- és angol bársonyok, gyöngydiszek, vásznak, chiffonok, oxfordt, creton, szalag, csipke, virág, disztollak, kesztyűk stb. a legjutányosabb árak mellett.

Felsők és ruhamegrendelések gyorsan és olcsó árak mellett készíttetnek.

Nagy raktár férfi- és női fehérneműekben.

Bécs, 1873.
Érdem-érem.

Páris, 1867.
Bronz érem.

London, 1878.
Disz-oklevél

C S I K JÓZSEF

es. és kir. kizárólag

szab. első szerémi

Portland cement- s

vizhatlan mészgyár

03 14—30

Bécsben.

Központi iroda és raktár: Budapest V., Rudolf-rakpart 8.

ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, földbirtokosok, községi és egyházi előjáróságok, valamint a n. é. építő közönség becses figyelmébe saját gyártmányu

Portland cement és vizhatlan meszt,

melyek mindenkor egyenlő jó minőségben szállíttatnak.

Arjegyzék s magyarázat kívánatra készséggel megküldetik.

Kecskemét, 1872.
Ezüst érem.

Ujvidék, 1875.
Arany érem.

Szeged, 1878.
Érdem érem.

Trieszt, 1882.
Arany érem.

AZ „ALBINA”

(13-a) 28—

takarék- és hitelintézet Nagy-Szebenben
5°-os záloglevelei.

Ezen, a budapesti tőzsdén jegyett záloglevelek 5%-os kamatozás mellett a legnagyobb biztosítékot nyújtják, a mennyiben azok fedezve vannak:

1. a háromszoros, tehát szokásos árvai biztosíték-alap által, mely értékpapirokba van letéve;
2. a törvényesen előírt 200.000 frtnyi biztosíték-alap által, mely értékpapirokba van letéve;
3. az intézet egész egyéb vagyonával.

A kamat-szelvények félévénként és pedi január s július hó 1-én levonás nélkül fizettetnek ki az intézet pénztára által Nagy-Szebenben, az alulírt fióktelep által Brassóban és a „Pesti magyar kereskedelmi bank” által Budapesten, — a hol egyuttal e záloglevelekre kívánatra tőzsdei árfolyamuk 90%-áig 5¹/₂% (évenként) mellett hiteleztetik.

A záloglevelek évenként történő sorolás után legkésőbb 30 év alatt teljes névértékükben beváltatnak. — A napi árfolyamon 98 frt 50 krért kapható

az „ALBINA” takarék- s hitelintézet
brassói fióktelepénél.

HIVATALOS ÓRÁK

délelőtti 8 órától délután 2 óráig.

A fiókintézet helyisége:

Brassó, főtér 90. sz. a., az I. emeleten.

Dr. C. M. FABER

néhai I. Miksa császár személyes fogorvosa, a becsületrend lovagja, Bécsben
os. kir. szabadalmazott

hygienikus kivonatai a száj s fogak ápolására.

Eucalyptus-szájesszencia

(Kitűntetve Párisban 1878-ban.)

A legrationálisabb, legtartalomdúsabb (78% hatásos alkatrészt), legelismertebb hygienikus kivonat a száj ápolására, kellemetlen szag eltávolítására, a fogak fentartására, védőszer mindennemű torokbaj ellen. Gyermekeknek gargalizáló szer iskola előtt s után, óvszernek diphteritisz ellen nagyon ajánlható. A beteg-szobák fertőtlenítésére nélkülözhetetlen. — Az orosz császári kormány által 1881. jan. 28-áról 681. med. depart. sz. min. leirat alapján a kórházakba s gyógyintézetekbe bevezettetett.

—o Egy üveg ára 1 frt 20 kr. o— (19 b) 6—12

Külön szájszappan „Puritas”,

a legrégibb s egyetlen, már az 1862. évi londoni kiállításon kitűntetett kitűnő, legjobb s leghathatósabb száj- s fogkonzerváló szer. Egy boboz 1 frt.

Kitűnő Puritas-fogkefék, préselt bux- s vegyileg zsirtalantott sörtéből. Egy darab ára 50 kr.

Raktárak: Brassóban Jekelius F., Kugler E. Schuster K. L., Köhalomban Wolff E. gyógyszerésznél, valamint Erdély minden gyógyszerárban és illatszerésznél.

Főszétküldési raktár: BÉCS, I. Bezirk, Bauernmarkt, Nro 3.

Iskola Alapítvány. Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár. Brassó, ALEXI könyvnyomdája.